

ND 9

VĚDECKÝ ČASOPIS

Ústřední zemědělská a lesnická knihovna ÚVZ

28. června 1982

2

K 1015/1983

SBORNÍK ÚVTIZ

Sociologie zemědělství

13

VAZBA

5543/83

1-2

ČÍSLO 18 (LV)
MÁJ
KVĚTEN 1982
CENA 10 Kčs

ČESKOSLOVENSKÁ AKADEMIE ZEMĚDĚLSKÁ
ÚSTAV VĚDECKOTECHNICKÝCH INFORMACÍ
PRO ZEMĚDĚLSTVÍ

181182)

Vědecký časopis SBORNÍK ÚVTIZ SOCIOLOGIE ZEMĚDĚLSTVÍ

Redakční rada: Ing. Miroslav Jiříčka, CSc. (předseda), ing. Ján Bakša, CSc., ing. Gejza Blaas, CSc., Jiří Dolek, ing. Antonín Holada, ing. Stanislav Holas, CSc., ing. Zdeněk Krůček, CSc., ing. Božena Petříková, CSc., ing. Dušan Sagara, CSc., doc. ing. Ludvík Špírk, CSc., ing. Zdeněk Tempír, CSc.

Redaktorka RNDr. Marcela Braunová

Za vedení časopisu odpovídá doc. ing. Vít Bojňanský, DrSc.

© Ústav vědeckotechnických informací pro zemědělství, Praha 1982

■
Vědecký časopis Sborník ÚVTIZ uveřejňuje studie, rozbor a vědecká pojednání o vyřešených úkolech výzkumu v oboru ochrany rostlin, genetiky a šlechtění, meliorací, sociologie zemědělství a zahradnictví. Vychází měsíčně. Práce s tematikou Sociologie zemědělství vycházejí ve dvou číslech ročně označených SBORNÍK ÚVTIZ - SOCIOLOGIE ZEMĚDĚLSTVÍ. Vydává Československá akademie zemědělská — Ústav vědeckotechnických informací pro zemědělství. Redakce: 120 56 Praha 2, Slezská 7, telefon 257541-9. Cena výtisku 10,— Kčs.

■
Научный журнал **Sborník ÚVTIZ** публикует обзоры, анализы и научные статьи о решенных заданиях по научному исследованию в области защиты растений, генетики и селекции, мелиорации, социологии сельского хозяйства и огородничества. Выход в свет ежемесячно. Работы с тематикой социологии сельского хозяйства выходят в двух номерах в год, обозначенных **Sborník ÚVTIZ — SOCIOLOGIE ZEMĚDĚLSTVÍ**. Издает Чехословацкая сельскохозяйственная академия — Институт научно-технической информации по сельскому хозяйству. Редакция 120 56 Прага 2, Слезска 7.

■
The scientific journal **Sborník ÚVTIZ** publishes monthly studies, analyses and scientific treatises about solved research tasks in the spheres of plant protection, genetics and breeding, amelioration, sociology of agriculture and gardening. Papers dealing with the problems of sociology of agriculture in two issues a year with the title **SBORNÍK ÚVTIZ - SOCIOLOGIE ZEMĚDĚLSTVÍ**. Published by the Czechoslovak Academy of Agriculture — the Institute for Scientific and Technical Information for Agriculture. Editorial office: 120 56 Prague 2, Slezská 7. Price of one copy 10,— Kčs.

■
Die wissenschaftliche Zeitschrift **Sborník ÚVTIZ** veröffentlicht monatlich Studien, Analysen und wissenschaftliche Abhandlungen über die gelösten Aufgaben auf dem Gebiete des Pflanzenschutzes, der Genetik und Züchtung, Meliorationen, Soziologie der Landwirtschaft und Gartenbaus. Arbeiten mit der Thematik Soziologie der Landwirtschaft werden zweimal jährlich unter dem Titel **SBORNÍK ÚVTIZ - SOCIOLOGIE ZEMĚDĚLSTVÍ** veröffentlicht. Herausgegeben von der Tschechoslowakischen landwirtschaftlichen Akademie — Institut für wissenschaftlich-technische Information der Landwirtschaft. Redaktion: 120 56 Prag 2, Slezská 7. Preis eines Exemplars 10,— Kčs.

ČESKOSLOVENSKÁ AKADEMIE ZEMĚDĚLSKÁ
ÚSTAV VĚDECKOTECHNICKÝCH INFORMACÍ
PRO ZEMĚDĚLSTVÍ

VĚDECKÝ ČASOPIS

SBORNÍK ÚVTIZ

Sociologie zemědělství

ROČNÍK 18 (LV) – PRAHA 1982

Vědecký časopis

SBORNÍK ÚVTIZ

SOCIOLOGIE ZEMĚDĚLSTVÍ

Redakční rada: Ing. Miroslav Jiříčka, CSc. (předseda),
doc. ing. Ján Bakša, CSc., ing. Gejza Blaas, CSc., JUDr. Jiří
Dolek, ing. Antonín Holada, ing. Stanislav Holas, CSc., ing.
Zdeněk Krůček, CSc., ing. Božena Petříková, CSc., ing. Du-
šan Sagara, CSc., doc. ing. Ludvík Špírk, CSc., ing. Zdeněk
Tempír, CSc.

Redaktorka RNDr. Marcela Braunová

Za vedení časopisu odpovídá doc. ing. Vít Bojňanský, DrSc.

© Ústav vědeckotechnických informací pro zemědělství,
Praha 1982

Barto J., Buchta S.: Skúsenosti z plánovania kádrového, personálneho a sociálneho rozvoja v poľnohospodárstve Опыт планирования кадрового, персонального и социального развития в сельском хозяйстве Experience with the Planning of Cadre, Personnel and Social Development in Agricultural Enterprises Erfahrungen aus der Planung der Kader-, Personal- und Sozialentwicklung in der Landwirtschaft	53
Charitonová V.: Životní úroveň pracovníků v socialistickém zemědělství Жизненный уровень работников в социалистическом сельском хозяйстве The Living Standard of Workers in Socialist Agriculture Lebensniveau der Beschäftigten in der sozialistischen Landwirtschaft	43
Jiříčka M.: Modelování sociálního rozvoje v zemědělství Моделирование социального развития в сельском хозяйстве The Modelling of Social Development in Agriculture Modellierung der Sozialentwicklung in der Landwirtschaft	1
Katriak M.: Proces sociálnej homogenizácie na súčasnej československej dedine Процесс социальной гомогенизации в современном чехословацком селе Process of Social Homogenization in the Contemporary Czechoslovak Village Prozeß der sozialen Homogenisierung im gegenwärtigen tschechoslowakischen Dorf	91
Krůček Z.: Aktuální otázky sociální struktury na venkově Актуальные вопросы социальной структуры деревни Topical Problems related to Social Structure in Rural Areas Aktuelle Fragen der Sozialstruktur auf dem Lande	81
Krůček Z.: Vyrovnávání rozdílů v životních podmínkách mezi zemědělstvím a průmyslem, mezi městem a vesnicí Выравнивание различий в условиях жизни между сельским хозяйством и промышленностью, между городом и деревней The Equalisation of Differences in Living Conditions between Agriculture and Industry, between Town and Village Ausgleichung der Unterschiede in den Lebensbedingungen zwischen Landwirtschaft und Industrie, zwischen Stadt und Dorf	21
Lázníčková A.: Překonávání sociálních nerovností mezi městským a venkovským obyvatelstvem v socialistické společnosti Преодоление социальных неравноностей между населением города и деревни в социалистическом обществе Surmounting of Social Disparity between the Urban and Rural Population in Socialist Society Überwindung sozialer Ungleichheiten zwischen der Stadt- und Landbevölkerung in der sozialistischen Gesellschaft	33
Lietava J.: Kvalifikácia ovčiarov na Slovensku Квалификация овцеводов в Словакии The Qualification of Shepherds in Slovakia Qualifizierung von Schäfern in der Slowakei	117

Lom F.: Vývoj teorií o organizaci zemědělského podniku Развитие теории по организации сельскохозяйственного предприятия The Development of the Theories of Agricultural Enterprise Organization Entwicklung der Theorien über die Organisierung des landwirtschaftlichen Betriebes	125
---	-----

Lopata L.: Řídící práce v zemědělství a roztržitost pracovního dne Управляющая работа в сельском хозяйстве и раздробленность рабочего дня Management Work in Agriculture and the Irregularity of the Working Day Leitende Arbeit in der Landwirtschaft und Zersplitterung des Arbeitstages	97
---	----

Šíma J.: Komponenty sociálně ekonomických přeměn vesnice Компоненты социально-экономических перемен деревни The Components of Socio-economic Changes in the Village Komponenten der sozial-ökonomischen Umwandlungen des Dorfes . . .	7
--	---

Vaškovský P.: Analýza sociologických aspektů práce při pozberovej úprave zemiakov Анализ рабочих условий при послеуборочной обработке картофеля An Analysis of Working Conditions during Post-harvest Treatment of Potatoes Analyse der Arbeitsbedingungen bei der Zubereitung von Kartoffeln nach der Ernte	63
---	----

INFORMACE

Krůček Z.: Seminář k aktuálním otázkám sociálního rozvoje a iniciativy pracovníků v zemědělství	147
---	-----

AKTUALITY

Haspra R., Mach F.: Podmienky organizácie práce — základný činiteľ rozvoja BSP	72
Marková C.: Metodické otázky řízení sociálního rozvoje v zemědělství ve vazbě na územní celky	69
Mašek J.: K dočasným problémům řídicí a organizační práce v zemědělských podnicích ve vztahu k výsledkům hospodaření	141

Z VĚDECKÉHO ŽIVOTA

Jiříčka M.: Významné životní jubileum prof. Jaroslava Kabrhela . . .	77
Krůček Z.: Ing. Stanislav Holas, CSc., šedesátiletý	78
Krůček Z.: K šedesátinám ing. Miroslava Jiříčky, CSc.	79
Mach F.: K 60. narozeninám ing. Dušana Sagaru, CSc.	31

RECENZE

Beneš S.: Socialistické soutěžení v zemědělství členských zemí RVHP . .	155
Šíma J.: Vývoj vztahu města a venkova v soudobém světě a v Československu	152

M. Jiříčka

JIŘIČKA, M. (Výzkumný ústav ekonomiky zemědělství a výživy, Praha): *Modelování sociálního rozvoje v zemědělství*. Sbor. ÚVTIZ - Sociol. Zeměd., 18, 1982 (1) : 1-6.

Práce navazuje na dřívější sdělení o modelování sociálního rozvoje v zemědělství, která byla publikována v tomto časopise (Jiříčka, 1976, 1979). Rozvádí návrh úseku ASŘ, který se týká sociálního rozvoje, a upozorňuje na vazby s dosud vykazovanými pracemi v oblasti modelování sociálních procesů v zemědělství.

sociální procesy; systém plánování

ND 9/18

Základním prvkem řízení socialistické společnosti je plán. Proto každé zdokonalování řídicích procesů musí začít přirozeně zdokonalováním procesu plánování, počínaje tvorbou plánovaných řešení a konče realizací plánovaných úkolů. Zvyšování kvality plánovaných řešení je stále spojováno s modelováním a technickými prostředky, jakými jsou např. automatizované systémy řízení (ASŘ). Současné zvládnutí tvorby a využívání modelů sociální reality naráží na celou řadu problémů, kterými jsou např. teoretické otázky plánování a modelování sociální reality; teoretické a metodologické otázky tvorby modelů v sociální oblasti; teoreticko-organizační báze a technické možnosti modelování a plánování sociálních procesů atp.

Modelování sociálních procesů je novým, dosud plně nezvládnutým nástrojem vědeckého řešení úlohy vytyčování a volby cílů společenského rozvoje a formy mechanismů řízení, stává se také proto postupně jednou ze základních metod plánování. Vytváří také základní předpoklady pro úzké svazování procesů sestavování plánu s konstrukcí mechanismů řízení jeho realizace do jediného procesu tvorby plánu společenského rozvoje. Modelování sociálních procesů s využitím výpočetní techniky je zároveň nezbytným nástrojem vědeckého prognózování společenského rozvoje, které tvoří nedílnou součást systému plánování. Výsledky výzkumu tohoto typu mohou být prakticky použitelné jen za předpokladu, že jsou respektovány zásady marx-leninského učení o předvídání, jejichž podstatu tvoří: vztah ke skutečnosti jako k objektivně existující realitě; nutnost rozlišovat prvky podstatné od druhořadých; jednotata stability a proměnnosti prvků zkoumaného systému; objektivnost existence konfliktů ve vývoji zkoumaného jevu a jejich znalost; historičnost zkoumaných procesů; aktivita projevující se konkrétností, stranickostí a třídním přístupem.